

על הרצפה⁽³⁷⁾, אלא מוכח דזריקה טעונה שתיעשה על המזבח דווקא.

ודחינן: ודלמא ליכא מהכא סייעתא לרבא דלעולם מצינן למימר דרבי יהודה סבירא ליה דרצפת עזרה נתקדשה גם לזריקת דמים, וההיא דקרבנות פסח דמצריך שימלא כוס אחד מדם התערובות ולא סגי במה שכבר הגיע הדם לארץ משום דקסבר שפיכה מוכח האדם בעינין⁽³⁸⁾, וחיישינן דלמא קרבן אחד נשפך דמו בשעת השחיטה, ולא נעשתה בו עבודת הזריקה כדינה.

ושוב דחינן: אם כן דהא דבעינן שימלא כוס

משום דבעינן שפיכה מכח האדם היה סגי שנשקליה לדם אחר שממלא הכוס ונשפך ליה לדם על הרצפה אדוכתייה⁽³⁹⁾, ומדהצריך רבי יהודה שיהא שופכו על גבי מזבח דווקא מוכח כרבא דלזריקת דמים לא נתקדשה הרצפה.

ודחינן: ודלמא אין ראייה מההיא ברייתא לרבא, דאין הכי נמי דגם בדמים אפשר דמודי רבי יהודה, והא דמצריך על גבי המזבח משום דבעינן מצוה מן המובהר, ועל גבי המזבח הוי מובהר טפי מעל הרצפה.

הבעלים.

כפרה, עכ"ד.

וכעין קושיא זו הקשו התוס' לעיל [נא ב], שאם כל הרצפה כשירה לדמים למה הצריכו הכתוב לזרוק כנגד היסוד, הלא כשירד אח"כ לרצפה יתקיים בזה זריקה, ותירצו שיש נפקא מינה באופן שנעקר הרצפה שסמוך למזבח, שלא נתקדשה העזרה [בקדושת המזבח] אלא רצפה העליונה ולא עד התהום, [וזה דלא כמו שמשמע מהתוס' [נט ב] שגם לענין קדושת מזבח נתקדשה עד התהום], ולפי דברי החזו"א הנ"ל קושיא זו גם כן מיושבת.

38. באחיעזר [ח"ג סי' נב] מובא בשם החזו"א [תחת השם "מפי השמועה"] להוכיח מכאן שדין מתעסק בשחיטה שלמדנו בגמרא לעיל [מ"ז] שפסול בקדשים, נאמר גם כן בכל העבודות, ולכן פסול כאן בזריקה, והאחיעזר דוחה שכאן מאחר ונשפך שלא על ידי כחו, אינו חשוב כלל עשיה שלו, מה שאין כן במתעסק שנעשה לגמרי מכחו רק שמחשבתו היתה לדבר אחר.

39. החזו"א [שם] כתב שגם מכאן מוכח שזריקה שלא במקומה מועילה בפסח להכשיר באכילה וכנ"ל, שאם לא כן אין מקום לקושיא זו, שהרי לכך זרקו על המזבח כדי להתיר הבשר באכילה, אבל עדיין הוקשה לו שהרי ודאי עיקר הדין ליתן כנגד היסוד כמו שמפורש במשנה לעיל [נז] ונלמד מפסוקים שם, ואיך שייך לקרוא לזה רק "מצוה מן המובהר" כמו שתירצה כאן הגמרא, ותירץ שמאחר ומעורב בדם שעל הרצפה דמים שאינם ראויים לזריקה, דהיינו דם התמצית ודם שכבר נעשית מצותו, לכן הקשינו שלא יעלם לכתחילה על המזבח אלא יזרוק על

37. כבר נתבאר בהערות לעיל בשם החזו"א שהנידון להכשיר זריקה על הרצפה הוא מדין זריקה שלא במקומו מועיל לענין כפרה, ומכאן מוכיח החזו"א [ז א] שגם בקרבן פסח שייך דין זריקה שלא במקומה, ואע"ג שהדין בקרבן פסח הוא שאם אין לו אוכלין הוא פסול, וכאן הרי אין היתר בשר כיון שזרק שלא במקומו וכמבואר לעיל [כו ב], צריך לומר שמכיון שיש לימוד שזריקה שלא במקומו מועיל לענין כפרה, אם כן בהכרח שבפסח יועיל גם להכשיר באכילה, שאם לא יכשיר באכילה לא יהיה גם